

Fellesforbundet

Årsberetning og regnskap 2015

ÅRSBERETNING 2015

1. Virksomhetens art

Forbundets virkeområde er innenfor bransjer knyttet opp til tekstil-, trikotasje-, konfeksjons-, sko-, lær- og sportsartikkelindustrien, seilmakere, pelsbedrifter, garveribedrifter, landbruk, skogbruk, oppdrettsnæring, byggevirksomhet, byggeindustri, elektroteknisk industri, mekanisk industri, skipsindustri, on- og offshoreindustri, flyrelatert virksomhet, treforedling, gjenvinning, bilservice, grafisk industri, aviser og avistrykkerier, kartonasje- og emballasjebedrifter, media- og kommunikasjonsindustri, overnattings-, serverings-/cateringvirksomhet og områder som er beslektet med disse. I tillegg hører arbeidsmarkedsbedriftene og VTA-bedrifter (varig tilrettelagt arbeid) inn under forbundets virkeområde.

Forbundet organiserer også:

- arbeidstakere innenfor nye fag, yrker og bransjer som skapes av samfunnsutviklingen eller av den teknologiske utviklingen, og som har forankring i næringer, bransjer og bedrifter som er knyttet til forbundets nåværende virkeområde
- elever i videregående opplæring og studenter som tar høyere utdanning innenfor forbundets virkeområde

Fellesforbundet har hovedkontor i Oslo med distriktskontorer i Sarpsborg, Oslo, Moelv, Hunndalen, Drammen, Tønsberg, Porsgrunn, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Førde, Molde, Trondheim, Steinkjer, Bodø og Tromsø.

2. Fortsatt drift

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Forbundsstyret bekrefter at forutsetningen er til stede. Til grunn for dette ligger resultatprognoser for året 2016 og langsiktige prognoser for årene fremover. Forbundet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

3. Arbeidsmiljø og personale

Fellesforbundets internkontrollsystem sørger for at vi får en årlig systematisk gjennomgang av ulike sider ved arbeidsmiljøet og personalsituasjonen. Det gjennomføres årlige vernerunder og rullering av interne handlingsplaner. Dette gir viktig informasjon og danner grunnlag for å utarbeide konkrete planer for oppfølging og forbedring av arbeidsmiljø.

Vi har en relativt høy gjennomsnittsalder, og har igangsatt tiltak for å møte utfordringen dette medfører.

Som IA-bedrift avsettes det tid og midler til forebygging av sykefravær. Forebygging av sykefravær har vært et prioritert område de siste to årene og målet i forbundets IA-plan er at sykefraværet skal være lavere enn 5,1 %. Arbeidsmiljøutvalget (AMU) følger opp sykefraværet i sine møter. I 2015 har sykefraværet vært 1 866 dagsverk, det vil si 5 % av total arbeidstid. Vi registrerer dermed et sykefravær som er noe lavere enn

måltallet for året. Det er ikke rapportert om alvorlige arbeidsuhell eller ulykker som har resultert i person- eller materielle skader i 2015, men en mindre hendelse er meldt Arbeidstilsynet.

Fellesforbundet er medlem av Arbeiderbevegelsens arbeidsgiverforening. Medvirkning og medbestemmelse ivaretas igjennom faste partssammensatte møter og Fellesforbundet har godt samarbeid med både bedriftshelsetjenesten og andre naturlige samarbeidspartnere.

4. Likestilling og diskriminering

Fellesforbundet har i sin formålsparagraf definert at organisasjonen skal arbeide for:

Forbundet skal gjennom et nasjonalt og internasjonalt faglig og politisk engasjement, basert på ideen om den demokratiske sosialismen, sørge for økonomisk og sosial utjevning, gode og velfungerende velferdsordninger og levekår til beste for arbeidstakere uavhengig av kjønn, seksuell legning, etnisitet, livssyn, bosted og kulturell bakgrunn.

I arbeidet for å hindre diskriminering legger Fellesforbundet følgende prinsipper og retningslinjer til grunn:

- *at alle skal ha samme rettigheter, muligheter og tilbud, uavhengig av kjønn, alder og kulturell og sosial bakgrunn*
- *at ingen har rett til å trakassere andre på grunnlag av kjønn, seksuell legning, hudfarge, kulturell bakgrunn, religion eller politisk oppfatning*
- *at utnytting av arbeidskraft gjennom sosial dumping anses som en trussel mot likeverd*

Av Fellesforbundets 144 669 yrkesaktive medlemmer er 18 % kvinner per 31.12.2015. Representantskapet har en kvinneandel på 21 % og forbundsstyret har en kvinneandel på 22 %. Den landsmøtevalgte ledelsen består av fem menn og to kvinner.

Den administrative ledelsen består av 18 personer og kvinneandelen er 28 %. I administrasjonen som helhet er det 63 % menn og 37 % kvinner. Fellesforbundet ønsker et mangfold på arbeidsplassen som gjenspeiler befolkningen med hensyn til kjønn, alder, funksjonsevne og flerkulturell bakgrunn. Dette vektlegges også ved rekruttering og utforming av stillingsannonser, samt i vårt arbeid for å være en rasismefri sone.

Fellesforbundet som arbeidsgiver er pålagt en aktivitet- og redegjøringsplikt iht. likestillings- og diskrimineringslovverket. Dette arbeidet nedfelles i en rapport som vedlegges vår årlige personalstatistikk og som inngår i den systematiske internkontrollgjennomgangen i forbundet. Rapporten er tilgjengelig på våre hjemmesider.

5. Miljø

Fellesforbundet har som et av sine formål definert at vi skal arbeide aktivt for å opprette og bevare et rent ytre miljø både nasjonalt og globalt. Avfallet blir kildesortert og det er avtale med renovasjonsfirma for regelmessig avfallshåndtering.

6. Framtidig utvikling

Fellesforbundets virksomhet er en non-profit virksomhet hvor forbundets økonomiske ressurser brukes til å fremme medlemmenes interesser i samsvar med forbundets vedtekter.

I Norges Bank sin pengepolitiske rapport 4/2015 informeres det om at det er tegn til at virkningene av fallet i oljeprisen og nedgangen i oljeinvesteringene sprer seg til sektorer der veksten til nå har holdt seg oppe. Det er utsikter til litt svakere vekst i det private forbruket, men veksten i offentlig forbruk og investeringer bidrar til å holde den samlede veksten i økonomien oppe. Fortsatt øker ledigheten hovedsakelig i regioner med nær tilknytning til oljevirksomheten. Omstilling i norsk økonomi vil trolig ta tid. Arbeidsledigheten ventes å øke ytterligere noe.

Organisasjonsbygging er et viktig satsingsområde for forbundet. Vi mener bl.a. at dette, sammen med at det fremover er utsikter til at veksten hos Norges handelspartnere tar seg noe opp, kan gi forbundet gode muligheter for en god utvikling.

7. Resultat, investeringer, finansiering og likviditet

Fellesforbundets årsresultat for 2015 er MNOK 50,3. De største driftsinntektene påvirkes av medlemsutvikling og lønnsutviklingen til forbundets medlemmer. I 2015 registreres en nedgang i fullt betalende medlemmer på 4 857, og selv om medlemmene har hatt en positiv lønnsutvikling viser årets regnskap en reduksjon i kontingentinntektene på MNOK 14,7 sammenlignet med 2014.

Fellesforbundets regnskap for 2015 påvirkes av et stort aktivitetsnivå.

Den største enkeltaktiviteten er landsmøtet som ble avholdt i Oslo kongressenter i perioden fra 7. oktober til 14. oktober 2015. Totalt kostet landsmøtet MNOK 28,2. Av dette utgjorde landsmøtebevilgninger MNOK 2,3. Landsmøte foretok noen målrettede bevilgninger for å bidra til arbeid knyttet til flyktningekatastrofen i Europa. Den største bevilgningen var på hele TNOK 1 500 til Norsk Folkehjelp. Redningsselskapet og Solidarity for all fikk TNOK 50 hver til sitt arbeide i Hellas og Middelhavet. Landsmøte bevilget også TNOK 500 til Transportarbeiderforbundet til støtte for havnearbeiderne kamp for tariffavtaler.

Det ble utbetalt MNOK 22,2 i aktivitetstilskudd til avdelingene i 2015, en økning på MNOK 2,9 sammenlignet med 2014.

Fellesforbundet har mange og omfattende juridiske saker for medlemmer som gjelder lønns- og arbeidsvilkår. Driftskostnadene til juridisk bistand og reiseaktivitet knyttet til de juridiske sakene ble belastet årets regnskap med MNOK 9,0. I 2015 har forbundet vunnet frem i mange av sakene og mottatt MNOK 3,0 i tilkjente saksomkostninger. Nettokostnaden for juridiske saker er MNOK 6,0.

Fellesforbundet har ikke egne forsknings- eller utviklingsaktiviteter.

Fellesforbundets bankbeholdning per 31.12.2015 var MNOK 951. Inkludert er to innskudd på henholdsvis MNOK 305 og MNOK 253, begge til fastrente med binding i 12 mnd., og et innskudd på MNOK 102 til særvilkår. Forbundet har plassert MNOK 1 140 til aktiv forvaltning for å oppnå en bedre avkastning på forbundets midler. Pengeplasseringene til aktiv forvaltning er bokført etter laveste verdis prinsipp. Ikke bokførte urealiserte gevinster var MNOK 188,3 ved utgangen av 2015. Plasseringene har en spredning i ulike

aktivaklasser (aksjer og rentebærende verdipapirer), herunder også fordeling mellom norske og internasjonale kapitalmarkeder. Forbundet har en langsiktig tidshorisont på plasseringene og over tid bidrar spredningen til reduksjon av den totale risikoen.

Fellesforbundet har en kortsiktig gjeld på MNOK 45,2 hvorav MNOK 12,7 er avdelingenes andel av kontingent for desember og MNOK 8,8 er skyldig skatt og arbeidsgiveravgift. Forbundets egenkapital er på MNOK 1 955 noe som tilsvarer en egenkapitalandel på 81 %.

8. Årsresultat og disponeringer

Forbundsstyret foreslår følgende disponering av årsresultatet i Fellesforbundet:

Tilført annen <u>egenkapital</u>	TNOK	50 340
Totalt <u>disponert</u>	TNOK	50 340

31. desember 2015

Oslo, 31. mai 2016

Jørn-Henning Eggum
Forbundsleder

Steinar Krogsrud
Nestleder

Clas Haarek Delp
Forbundssekretær

Hege Skulstad Espe
Forbundssekretær

Kine Asper
Forbundssekretær

Knut Antvard Øygard
Forbundssekretær

Per Skau
Forbundssekretær

Arild Håvik

Atle Tråney

Bjørn Gottschlich

Bjørn Inge Fossmo

Bjørn Sigurd Svingen

Cecilie Søllesvik

Christian Justnes

Endre Lie

Håkon Waastad Gillerhaugen

John Erik Molin

Julie Wilhelmsen

Kristin Mulleng Sezer

Mads Wiik Kleven

Magne A. Glimdal

Paul R. Kristiansen

Richard Storevik

Roald Stykket

Roar Abrahamsen

Rolf Ge

Ronny Johansen

Sisilie Benjaminsen

Stian Varnes Nordstrand

Steffen Høiland

Svein Erik Veie

Tommy Rannov Nystad

Tore Skjelstadaune

Unni Bjerknæs

Vidar Schei

Terje Johansen

Trine Szabo

Fellesforbundet

Resultatregnskap

Beløp vises i tusen kr

	Note	2015	2014
Driftsinntekter			
Kontingentinntekter		451 528	466 179
Annen driftsinntekt		<u>58 244</u>	<u>50 275</u>
Sum driftsinntekter		<u>509 772</u>	<u>516 454</u>
Driftskostnader			
Forsikrings- og kontingent kostnad	11	217 125	217 677
Lønnskostnad	2	127 469	126 404
Avskrivning	7	6 387	6 263
Annen driftskostnad	16	<u>165 367</u>	<u>158 882</u>
Sum driftskostnader		<u>516 348</u>	<u>509 226</u>
Driftsresultat		<u>-6 576</u>	<u>7 229</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	12	425	1 501
Annen finansinntekt		68 966	266 424
Nedskrivning av finansielle eiendeler		5 167	173
Rentekostnad til foretak i samme konsern		0	1 057
Annen finanskostnad		<u>7 307</u>	<u>3 752</u>
Netto finansposter		<u>56 916</u>	<u>262 943</u>
Årsresultat		<u>50 340</u>	<u>270 248</u>
Overføringer og disponeringer			
Overføringer solidaritetsfond	15	0	-77
Overføringer annen egenkapital	15	50 340	270 248
Sum disponert		50 340	270 171

Fellesforbundet

Balanse pr. 31. desember

Beløp vises i tusen kr

	Note	2015	2014
Anleggsmidler			
<i>Varige driftsmidler</i>			
Tomter, bygninger m.m.	7	100	100
Påkostning leide lokaler	7	2 990	4 179
Driftsløsøre, inventar, verktøy ol	7	10 606	11 395
Sum varige driftsmidler		<u>13 696</u>	<u>15 674</u>
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringer i datterselskap	8	500	500
Obligasjoner og andre fordringer	12	79 192	80 708
Aksjer og andeler	9	184 692	184 692
Sum finansielle anleggsmidler		<u>264 384</u>	<u>265 900</u>
Sum anleggsmidler		<u>278 080</u>	<u>281 574</u>
Omløpsmidler			
<i>Fordringer</i>			
Fordring på selskap i samme konsern	14	15 729	15 304
Kundefordringer		26 388	29 226
Sum fordringer		<u>42 117</u>	<u>44 530</u>
<i>Investeringer</i>			
Markedsbaserte aksjer	10	1 140 107	1 126 137
Sum investeringer		<u>1 140 107</u>	<u>1 126 137</u>
Bankinnskudd, kontanter ol	6	951 287	935 037
Sum omløpsmidler		<u>2 133 511</u>	<u>2 105 704</u>
Sum eiendeler		<u>2 411 591</u>	<u>2 387 278</u>

Fellesforbundet

Balanse pr. 31. desember

Beløp vises i tusen kr

	Note	2015	2014
Egenkapital			
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital	15	<u>1 954 849</u>	<u>1 899 523</u>
Sum opptjent egenkapital		<u>1 954 849</u>	<u>1 899 523</u>
Sum egenkapital		<u>1 954 849</u>	<u>1 899 523</u>
Gjeld			
<i>Avsetninger for forpliktelser</i>			
Pensjonsforpliktelser	3,4,5	156 400	168 546
Andre avsetninger for forpliktelser	11	<u>255 168</u>	<u>272 331</u>
Sum avsetning for forpliktelser		<u>411 568</u>	<u>440 877</u>
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		8 125	6 551
Skyldige offentlige avgifter	6	8 759	7 927
Annen kortsiktig gjeld	13	<u>28 290</u>	<u>32 399</u>
Sum kortsiktig gjeld		<u>45 174</u>	<u>46 877</u>
Sum gjeld		<u>456 742</u>	<u>487 754</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>2 411 591</u>	<u>2 387 278</u>

31. desember 2015

Oslo, 31. mai 2016

Jørn-Henning Eggum
Forbundsleder

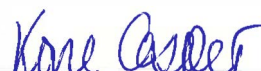
Steinar Krogstad
Nestleder

Clas Haarek Delp
Forbundssekretær

Hege Skulstad Espe
Forbundssekretær

Kine Asper
Forbundssekretær

Knut Antvard
Forbundssekretær

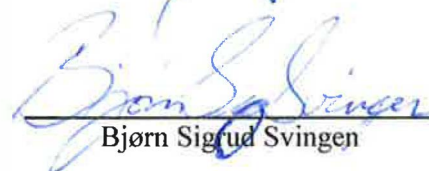

Per Skau Forbundssekretær

Arild Håvik

Atle Tranøy

Bjørn Gottschlich

Bjørn Ange Fossmo

Bjørn Sigrud Svingen

Cecilie Søllesvik

Christian Justnes

Endre Lie

Håkon Waastad Gillerhaugen

John Erik Molin

Julie Wilhelmsen

Kristin Mulleng Sezer

Mads Wiik Kleven

Magne A. Glimdal

Paul R. Kristiansen

Richard Storevik

Roald Stykket

Roar Abrahamsen

Rolf Geir Hillestad

Ronny Johansen

Sisilie Benjaminsen

Stian Varnes Nordstrand

Steffen Høiland

Svein Erik Veie

Svein Erik Veie

Tommy Rannov Nystad

Tommy Rannov Nystad

Tore Skjelstadaune

Tore Skjelstadaune

Unni Bjerknes

Unni Bjerknes

Vidar Schei

Vidar Schei

Terje Johansen

Terje Johansen

Trine Szabo

Trine Szabo

Fellesforbundet

Kontantstrømoppstilling

Beløp vises i tusen kr

Note 2015 2014

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter

Årsresultat		50 340	270 171
Endringer i kostnadsavsetninger		-17 163	13 790
Ordinære avskrivninger	5	6 387	6 228
Nedskrivning på aksjer i datterselskap	8	0	7 596
Verdiendring markedsbaserte aksjer		-2 914	-54 780
Endring i andre tidsavgrensingsposter		-6 367	-5 571
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		<u>30 283</u>	<u>237 434</u>

Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter

Effekt av utrangering varige driftsmidler	5	3 080	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	5	-4 659	-3 118
Innbetaling ved utlån		0	72 664
Innbetaling ved salg av markedsbaserte omløpsmidler		0	9 538
Utbetalinger ved investering i markedsbaserte omløpsmidler	10	-13 970	-200 000
Tilbakebetalt kapital fra datterselskap		0	40 864
Verdiendring andre investeringer		0	-20 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		<u>-14 033</u>	<u>-100 052</u>
Netto endring i likvider i året		16 250	137 382
Kontanter og bankinnskudd per 01.01		<u>935 037</u>	<u>797 655</u>
Kontanter og bankinnskudd per. 31.12		<u>951 287</u>	<u>935 037</u>

Noter til regnskapet for 2015

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. Kontingentinntekter er resultatført basert på estimert opptjent kontingent for perioden 01.01.15-31.12.15. Beløp vises i tusen kr (TNOK) dersom ikke annet er oppgitt.

Datterselskap

Datterselskap vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Konsolidering av datterselskap er utelatt da enheten er vurdert å være uvesentlig.

Kontingentinntekter

Kontingentinntekter inntektsføres løpende gjennom året. Andre driftsinntekter inntektsføres i takt med utførelsen av tjenester.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter og bankinnskudd med ev. opprinnelige bindinger inntil tre måneder eller mindre. I kontantstrømoppstillingen for konsernet er kontanter og kontantekvivalenter definert som over og presentert netto etter trukket kassekreditt. Fellesforbundet har overført midler til eksternt forvaltning som forestår forvaltningen av disse midlene. Det foretas kontinuerlig vurderinger av investeringer med henblikk på kjøp og salg av disse. Bankbeholdningen tilknyttet midler til forvaltning er klassifisert som kontanter og endringen i denne bankbeholdningen (som representerer netto av kjøp og salg av investeringer) er presentert netto i kontantstrømoppstillingen. Kun overføring av midler mellom kontoen hos eksternt forvalter og Fellesforbundet er behandlet som kontanttransaksjoner som bruttoføres i kontantstrømoppstillingen.

Noter til regnskapet for 2015

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede økonomiske levetid dersom disse har en levetid på over tre år og har en kostpris på over hhv. TNOK 15 for de enheter som driver skattepliktig virksomhet og TNOK 30 for Fellesforbundet. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen vil generere.

Finansielle anleggsmidler

Finansielle anleggsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Pensjoner

Fellesforbundet dekker sine forpliktelser etter lov om obligatorisk tjenestepensjon gjennom tilskudd- og ytelsesplaner. Forbundets ytelsesplaner er lukket. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forventet sluttlønn. Beregningen er basert på en rekke forutsetninger herunder diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjenværende opptjeningstid. Planendringer resultatføres gjennom året for endring av pensjonsplan. Estimatavvik føres løpende mot opptjent egenkapital i tråd med IAS 19 om pensjoner. Forbundets tilskuddsplaner kostnadsføres etter opptjening.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Noter til regnskapet for 2015

Note 2 - Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

Beløp vises i tusen kr

Lønnskostnader	2015	2014
Lønninger	89 714	86 846
Arbeidsgiveravgift	15 144	15 013
Pensjonskostnader	13 811	18 080
Andre ytelser	8 800	6 465
Sum	127 469	126 404

Gjennomsnittlig antall sysselsatte årsverk i regnskapsåret er 141.

Ytelser til ledende personer

	Lønn	Pensjonsutgifter	Andre godtgjørelser
Forbundsleder	867	93	22

Forbundet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Lønn til forbundsleder fastsettes av forbundsstyret. Han er innplassert i forbundets lønssystem. Det utbetales ikke forbundsstyrehonorar til den daglige ledelsen. Det er utbetalt TNOK 633 i forbundsstyrehonorar til medlemmer utover den daglige ledelsen.

Det er ikke inngått avtale med forbundsleder eller medlemmer av forbundsstyret om særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet.

Ansatte i Fellesforbundet har lån på til sammen TNOK 11 414. Boliglån avdras over maksimum 20 år og billån avdras over maksimum 8 år, rentesats for boliglån er 2,7 % og for billån 0,7 % per 31.12 2015. Rentesatsene reguleres med bakgrunn i skattefri rentesats fastsatt av myndighetene. For boliglånene gjelder at de er sikret ved pant i fast eiendom.

Lån og sikkerhetsstillelse til ledende ansatte, tillitsvalgte og aksjeeiere mv.

Forbundsleder har per 31.12.15 ikke lån i Fellesforbundet.

Noter til regnskapet for 2015

Revisjonshonorar

Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:	2015	2014
Lovpålagt revisjon	762,5	740
Andre attestasjonstjenester	0	0
Andre tjenester utenfor revisjon	99	260

Merverdiavgift er inkludert i revisjonshonoraret

Note 3 - Pensjoner sikret og usikret ordning tjenestepensjon

Beløp vises i tusen kr

Fellesforbundet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Forbundets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov, gjennom ytelsesplaner og tilskuddsplaner.

Forbundet har pensjonsordninger som omfatter i alt 59 aktive og 147 pensjonister. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringsselskap.

Valgte og ansatte fra og med 01.07.04 er omfattet av en tjenestepensjonsordning etter Lov om innskuddspensjon. Pensjonsalder er 67 år. Pensjonsgrunnlag er all lønn (godtgjørelse for arbeid) begrenset oppad til 12 G med fratrukk for 1 G. Månedlig spareinnskudd utgjør 1/12 av beregningsgrunnlaget. Spareinnskuddet beregnes med 5 % av fast lønn mellom 1 G og 6 G og 8 % av fast lønn mellom 6 G og 12 G.

Valgte og ansatte fra før 01.07.04 er omfattet av en tjenestepensjonsordning etter Lov om foretakspensjon. Pensjonsalder er 67 år. Pensjonen avkortes forholdsmessig ved kortere tjenestetid enn 30 år. Pensjonsgrunnlaget er fast lønn begrenset oppad til 12 G. En livsvarig ytelse fra 67 år fremkommer som differansen mellom 70 % av pensjonsgrunnlaget og en beregnet alderspensjon fra

Folketrygden. Alderspensjonen utgjør 0,75 % av Folketrygdens grunnbeløp tillagt antatt tilleggspensjon beregnet etter Finanstilsynets modell.

For enkelte av de som var i den valgte ledelsen per 01.07.07 er det etablert en bedriftspensjon med en ytelsesplan som gir rett til en ytelse på 70 % av lønnen vedkommende hadde ved opphør av funksjonstiden og fram til 67 år.

Noter til regnskapet for 2015

<i>Økonomiske forutsetninger:</i>	2015	2014
Diskonteringsrente	1,9 %	2,3 %
Forventet G-regulering	2,25 %	2,5 %
Forventet avkastning på fondsmidler	3,3 %	3,2 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,5 %	2,75 %
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	2,25 %	2,5 %
Antatt uttakstilbøyelighet AFP	50 %	50 %

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Sikret og usikret ordning

	2015	2014
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	8 222	7 258
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	7 006	11 862
Fradrag for forventet avkastning på pensjonsmidler	-4 087	-7 121
Resultatføring av estimatavvik	-48	0
Kostnadsført tilskudd til innskuddsplaner	3 320	2 829
Netto pensjonskostnad	14 413	14 828

	2015	2014
Opptjente pensjonsrettigheter	-268 366	-264 810
Pensjonsmidler	183 070	175 229
Netto pensjonsmidler (+) /-forpliktelser (-)	-85 296	-89 581
14,1 % arbeidsgiveravgift	12 027	12 631
Netto pensjonsforpliktelse	-97 323	-102 212

	Sikret ordning	Usikret ordning
Opptjente pensjonsrettigheter	-268 365	-39 891
Pensjonsmidler	183 069	0
Netto pensjonsmidler (+) /-forpliktelser (-)	-85 296	-38 891
14,1 % arbeidsgiveravgift	12 026	5 624

Noter til regnskapet for 2015

Endringer i netto pensjonsforpliktelse	Sikret ordning	Usikret ordning
Netto pensjonsforpliktelse per 01.01	-89 581	-43 357
Resultatført pensjonskostnad	-11 633	-969
Innbetalt premie inkl. AGA	12 661	2 700
Estimatavvik ført mot egenkapitalen	3 257	1 735
Netto pensjonsforpliktelse per 31.12 inkl. AGA	-85 296	-38 891

Oversikt pensjonsforpliktelse alle ordninger

	2015	2014
Sikret og usikret ordning	125 188	132 938
DnFp sentralt (se note 4)	31 212	35 575
Underdekning AFP	0	33
Sum pensjonsforpliktelse	156 400	168 546

Oversikt pensjonskostnad alle ordninger

	2015	2014
Pensjonskostnad sikret og usikret ordning	12 603	11 999
Pensjonskostnad DnFp sentralt (se note 4)	-1 914	1 387
Pensjonskostnad DnFp lokalt (se note 5)	-364	586
Kostnadsført tilskudd til innskuddsplaner	3 319	2 829
Arbeidsgiveravgift	2 015	2 290
2 % pensjonstrekk ansatte	-785	-812
Sum pensjonskostnad	14 874	18 279

Noter til regnskapet for 2015

Note 4 - Forpliktelser til Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse - forbundet sentralt

Beløp vises i tusen kr

Per 31.12.2015 var forbundets forpliktelse til DnFp (Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse -LOs pensjonskasse) beregnet av Gabler og Wassum AS til å utgjøre i alt TNOK 31 213. Årets beregning viser en reduksjon i forpliktelsene på TNOK 4 362. I 2015 har forbundet innbetalt netto TNOK 2 448 til denne ordningen. Pensjonsordningen omfatter i alt 27 personer og er behandlet slik i regnskapet for 2015:

	2015	2014
Beregnet pensjonsforpliktelse 01.01	35 575	36 827
Beregnet pensjonsforpliktelse 31.12	31 213	35 575
Endring i beregnet pensjonsforpliktelse	4 362	1 252
Netto innbetalt til ordningen	2 448	2 639
Endring i avsetning	-4 362	-1 252
Inntektsført (-)/Kostnadsført (+)	-1 914	1 387

LO har i henhold til avtale med forbundet forpliktet seg til å dekke 1/3 av forpliktelsen slik at forbundets netto forpliktelse knyttet til sentrale avtaler DnFp er TNOK 20 808. Fordringen til LO er bokført med TNOK 10 404 per 31.12.2015.

Note 5 - Garanti for forpliktelser til Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse - lokale organisasjonsledd

Beløp vises i tusen kr

Per 31.12.2015 var forbundets garanti for forpliktelse for lokale organisasjonsledd beregnet av Gabler og Wassum AS til å utgjøre i alt TNOK 9 674. Årets beregning viser en reduksjon i forpliktelsene på TNOK 1 142. I henhold til avtaler inngått med de enkelte lokale ledd betalte forbundet TNOK 775 netto til denne ordningen i 2015. Pensjonsordningen omfatter i alt 15 personer. På bakgrunn av dette er forbundets forpliktelse behandlet slik i regnskapet for 2015:

	2015	2014
Beregnet pensjonsforpliktelse 01.01	10 816	10 975
Beregnet pensjonsforpliktelse 31.12	9 674	10 816
Endring i forpliktelse	1 142	159
Innbetalt til ordningen	775	745
Endring i avsetning	-1 142	159
Inntektsført (-)/Kostnadsført (+)	-364	586

Fellesforbundet

Noter til regnskapet for 2015

LO har i henhold til avtale med forbundet forpliktet seg til å dekke 1/3 av forpliktelsen i 4 avtaler. Fellesforbundets reelle forpliktelse knyttet til garantien for avtaler i DnFp for lokale organisasjonsledd er TNOK 7 730. Fordringen til LO er bokført med TNOK 1 944 per 31.12.2015.

Note 6 - Bankinnskudd

Beløp vises i tusen kr

	2015	2014
Bundne skattetrekkmidler utgjør per 31.12	9 000	8 500
Depositumskonto per 31.12	92	127
Sum	9 092	8 627

Beløpene over inngår i bankinnskudd per 31.12.

Note 7 - Varige driftsmidler

Beløp vises i tusen kr

	Tomter, bygninger og annen eiendom	Påkostning leide lokaler	Driftsløsøre, inventar, verktøy mm.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.15	1 392	11 889	48 013	61 293
Tilgang kjøpte driftsmidler	0	0	4 659	4 659
Avgang solgte driftsmidler	0	0	-3 080	-3 080
Anskaffelseskost 31.12.15	1 392	11 889	49 592	62 872
Akk.avskrivning 31.12.15	-1 292	-8 898	-38 986	-49 176
Balanseført pr. 31.12.15	100	2 991	10 606	13 696
Årets avskrivninger	0	1 189	4 064	5 253
Økonomisk levetid	0-20 år	5-6 år	3-5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

Noter til regnskapet for 2015

Note 8 – Datterselskap

Beløp vises i tusen kr

Selskap	Ervervet	Kontor	Eierandel	Stemmeandel	Resultat 2015	Egenkapital pr. 31.12.15	Bokført verdi pr. 31.12.15
AS Eiendommer	01-01-1988	Oslo	100 %	100 %	-29	814	500

Note 9 - Aksjer og andeler i andre selskaper

Beløp vises i tusen kr

	2015	2014
Sparebank 1 Gruppen AS *	107 057	107 057
Bank 1 Oslo AS *	76 271	76 271
Andre aksjer	1 009	1 009
Andre Andeler	355	355
Sum	184 692	184 692

* Bokført verdi inkluderer TNOK 988 som er aksjeverdien i Oslo Kongressenter Folkets Hus AS etter omdanning av selskapsform fra BA til AS.

Note 10 - Pengemarkedsfond, obligasjonsfond og aksjefond

Beløp vises i tusen kr

Pengemarkedsfond: Består av andeler i til sammen to fond. Storebrand Likviditet og Nordea Likviditet Pluss. Verdien av det finansielle anleggsmiddelet er ført etter laveste verdis prinsipp.

Obligasjonsfond: Består av andeler i til sammen åtte fond. Danske Invest Norsk Obligasjon Inst., DnB Obligasjon (III), Nordea Obligasjon III, KLP Obligasjon Global I, Storebrand Global Obligasjon, Nordea Global Statsobligasjon, DnB Global Credit Short og Payden Global Short Bond Fund NOK. Verdien av de finansielle anleggsmidlene er ført etter laveste verdis prinsipp.

	2015	2014
Pengemarkedsfond	126 032	124 726
Obligasjonsfond	623 514	614 496
Aksjefond	390 561	386 915
Sum	1 140 107	1 126 137

Noter til regnskapet for 2015

	Antall andeler	Kost-kurs NOK	Markeds-kurs NOK	Balansført verdi i TNOK	Markeds-verdi i TNOK
Aksjefond Norge					
Arctic Norwegian Equities Class D	50 877	1 346,39	1 532,37	68 500	77 962
Danske Invest Norske aksjer	15 982	3 292,59	4 798,65	52 621	76 690
Fondsfinans Spar	3 687	6 431,25	7 342,09	23 709	27 067
Storebrand Aksje Innland	2 525	28 281,34	36 086,00	71 420	91 130
	Antall stk.	Kost-kurs NOK	Markeds-kurs NOK	Balansført verdi i TNOK	Markeds-verdi i TNOK
Aksjefond Internasjonalt					
ACMBernstein Global Core Equity Class IX	12 595	1 429,15	1 998,35	18 000	25 169
Delphi Global	13 823	1 465,69	2 729,07	20 260	37 725
KLP Aksje Verden Indeks	49 596	1 188,98	2 305,37	58 969	114 337
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	28 585	1 303,46	2 699,72	37 259	77 171
Nordea 1-Stable Emerging Mark.Inst	25 052	479,00	509,83	12 000	12 772
Oppenheimer DM Eq.SRI-Class I	19 972	600,84	623,99	12 000	12 462
Aberdeen Global Ethical World Eq.	231 874	67,95	90,92	15 755	21 083
Aksjefond totalt				390 494	573 568

Note 11 - Avsetning for forpliktelser

Beløp vises i tusen kr

	2015	2014
Avsetning landsmøtefond	0	19 569
Forsikringsforpliktelse fritatte medlemmer	245 347	241 597
Avdelingenes gjeld DnFp	9 674	10 816
Grafisk Utdanningsfond langsiktig avsetning stipend	147	349
Sum	255 168	272 331

I vedtektene til Fellesforbundet fremgår det at ikke yrkesaktive medlemmer med minst 25 års sammenhengende medlemskap kan fritas for kontingent og dermed få dekket nærmere angitte forsikringsordninger vederlagsfritt. Med bakgrunn i denne vedtektsbestemmelsen var det per 31.12.2014 avsatt TNOK 241 597 for å dekke fremtidig forpliktelse knyttet til dekning av forsikringer for fritatte medlemmer. Ved årets beregning har man lagt til grunn at prisstigningen for ordningen vil ligge på 1,9 %. Beregning per 31.12.2015 viser en forpliktelse på TNOK 245 347. I årets regnskap er endringen i avsetningen på TNOK 3 750 ført som en kostnadsøkning under forsikrings- og kontingentkostnader. Det er foretatt en neddiskontering av fremtidig forpliktelse, og årsaken til økningen kan i all hovedsak relateres til en reduksjon i diskonteringsrenten. Fremtidig forpliktelser er beregnet på grunnlag av statistisk informasjon over varighet på medlemskap og turnover på medlemsmassen.

Noter til regnskapet for 2015

En del av forbundets kostnader påløper kun periodevis. Eksempelvis blir det bare gjennomført fullt tariffoppgjør hvert 2. år, landsmøte avholdes hvert 4. år og jubileer avholdes med enda lengre tidsintervall. Det er i samsvar med god regnskapsskikk å sette av for slike kostnader i den perioden de blir pådratt. Avsetningene og tilbakeføringene av disse er klassifisert under driftskostnader for å få et driftsresultat som gjenspeiler forbundets løpende drift.

I årets regnskap er det kostnadsført TNOK 28 244 til dekning av landsmøtet i 2015. Tidligere års avsetninger på TNOK 19 569 er tilbakeført, noe som gir en netto kostnad til dekning av landsmøtet på TNOK 8 675. Kostnaden til landsmøtet 2015 ble preget av flyktningekatastrofen i Europa. Til sammen ble det foretatt bevilgninger på i alt TNOK 2 325 hvorav TNOK 1 600 er knyttet til flykninger-katastrofen.

Netto kostnader til landsmøte i 2015 fremkommer slik i regnskapet for 2015:

Lønnskostnader	2 781
Andre driftskostnader	5 894
Netto kostnader belastet regnskapet	8 675

I forbindelse med salget av eiendommen Lilletorget 1, har det fremkommet usikkerhet knyttet til om isolasjonsmaterialet som er montert under fasadeplatene på bygget inneholder asbest. Forutsatt at bygget rives innen 1. juli 2021, har Fellesforbundet forpliktet seg til å dekke rimelige merkostnader som påløper seg ved en eventuell fjerning og deponering av isolasjonsmaterialet.

I 2015 er det foretatt en materialprøve og analysen av denne viser ikke funn av asbest. Vår vurdering er at det er liten sannsynlighet for fremtidig utbetaling. Med bakgrunn i ovennevnte er det ikke foretatt noen avsetning for dette per 31.12.15.

Note 12 - Lånekapital

Beløp vises i tusen kr

Fellesforbundet har et evigvarende ansvarlig lån på TNOK 3 624 til Sparebank 1 Gruppen AS. Renter beregnes etterskuddsvis hvert halvår.

Fondsobligasjonslån til Bank 1 Oslo AS på TNOK 51 000 renteberegnes etterskuddsvis hvert kvartal. Lånet har ubegrenset løpetid, men med innløsningsrett i desember 2019.

Fellesforbundet

Noter til regnskapet for 2015

Note 13 - Annen kortsiktig gjeld

Beløp vises i tusen kr

	2015	2014
Gjeld organisasjonsledd	12 651	13 412
Skyldig kontingent	5 564	8 459
Skyldig feriepenger	10 047	9 717
Øvrig kortsiktig gjeld	26	806
Sum annen kortsiktig gjeld	28 290	32 394

Note 14 - Mellomværende med selskap i samme konsern og tilknyttet selskap

Beløp vises i tusen kr

Fordringer	2015	2014
Kortsiktig fordring til AS Eiendommer	15 729	15 304

Fellesforbundet har i 2015 hatt en renteinntekt tilknyttet denne langsiktige fordringen på TNOK 424.

Note 15 – Egenkapital

Beløp vises i tusen kr

	2015	2014
Egenkapital 01.01	1 899 523	1 655 750
Årsresultat	50 340	270 248
Estimatavvik ført direkte mot EK	4 985	-26 398
Belastet Solidaritetsfond	0	-77
Egenkapital 31.12	1 954 848	1 899 523

Note 16 - Husleieavtaler

Beløp vises i tusen kr

	Årlig leie betalt i 2015	Hvorav videre fakturert
Leieavtaler inntil 3 år	2 260	
Leieavtaler 3 - 5 år	1 515	922
Leieavtaler over 5 år	8 187	
	11 963	922

Til representantskapsmøtet i
Fellesforbundet

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Fellesforbundet, som består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Forbundsstyrets og forbundsleders ansvar for årsregnskapet

Forbundsstyret og forbundsleder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som forbundsstyret og forbundsleder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for forbundets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av forbundets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Fellesforbundet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av forbundets finansielle stilling per 31. desember 2015 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

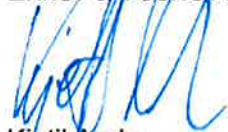
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at forbundsstyret og forbundsleder har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av forbundets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 1. juni 2016
ERNST & YOUNG AS

Kjetil Andersen
statsautorisert revisor

Fellesforbundet

Besøksadresse: Lilletorget 1, 0184 Oslo,
Postadresse: Postboks 9199, Grønland, 0134 Oslo
Telefon: 23 06 31 00

www.fellesforbundet.no / post@fellesforbundet.no